

BOLA TARBIYASIDA O'YINCHOQNING AHAMIYATI

<https://doi.org/10.70728/orien.v07.i05.079>

Esonova Malohat Akilovna
Qo'qon davlar universiteti

Annotatsiya: Yaxshi o'yinchoq va turli xil o'yin vazifalari bolani o'zlarini aks ettirishga chorlaydi. Va bu kognitiv jarayonlar rivojlanishiga yordam beradi. Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi davrda bolaga o'yinchoqlarni to'g'ri tanlay olish va ularning bola rivojlanishidagi ahamiyati to'g'risida ayrim muammolar yoritilgan.

Kalit so'zlar: o'yinchoq, bola, tarbiya, faoliyat, pedagogik talablar, gigienik talablar, badiiy talablar, yumshoq o'yinchoqlar, milliy o'yinchoqlar, zamonaviy o'yinchoqlar, o'yinchoqlarga qo'yilgan talablar, o'yinchoqlarning qiymati

THE IMPORTANCE OF TOYS IN CHILD DEVELOPMENT

Malokhat Akilovna Esonova
Kokand State University

Abstract: Good toys and varied play activities encourage introspection in children, which contributes to cognitive development. This article discusses some issues related to choosing the right toys for preschoolers and their importance for their development.

Keywords: toy, child, education, activity, pedagogical requirements, hygiene requirements, artistic requirements, stuffed toys, domestic toys, modern toys, toy requirements, value of toys

O'yinchoq tug'ilishning birinchi kunlaridan boshlab bolaning o'zgarmagan sun'iy yo'ldoshidir. Xususan, kattalarni ommaviy munosabatlarga kiritish uchun bola tayyorlash uchun o'quv maqsadlarida yaratadi. Yaxshi o'yinchoq va turli xil o'yin vazifalari bolani o'zlarini aks ettirishga chorlaydi. Va bu kognitiv jarayonlar rivojlanishiga yordam beradi. O'yin mustaqil bolalar faoliyati sifatida bolalikni tarbiyalash va o'rganish paytida shakllangan, bu inson faoliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bu holda o'yinchoq ushbu obyektlarning murojaatlari sifatida harakat qiladi, uning maqsadi, uning maqsadlarini o'rganadi va turli tadbirlarni egallaydi.

O'yinchoq bolaning shaxsiyatini rivojlantirish uchun muhimdir. Psixologlar va o'qituvchilarning ko'plab tadqiqotlarida o'yinchoqlar doimo ruhiyatning samarali rivojlanishi va ijtimoiy ta'lim uchun xalq pedagogikasida keng qo'llanilgan va

bolalarni kattalar hayotiga jalb qilgan. Bolamizning hayotidagi o'yinchoqlarni engillashtirib bo'lmaydi, chunki bu sizning farzandingizning asosiy faoliyatidir. Ikki-yil davomida u allaqachon subyektlarni boshqarish qobiliyatiga ega, ulardan qanday foydalanishni biladi. Bola alohida uchastkalarni yo'qotadi: mushukni boqish, qo'g'irchoqlarni kiyish, mashinada kublarni tashish yil davomida sizning chaqalog'ingiz o'yini yanada murakkabroq va yangi tarkib bilan to'ldirilgan: Sizning ko'zlaringizda bola - onalar, dast, bemor, doktor, doktor va boshqalar.

O'yin, mustaqil bolalar faoliyati, bolaning ta'lim va o'qitishda shakllantirilgan, bu inson faoliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bu holda o'yinchoq ushbu obyektlarning o'ziga xos standart sifatida harakat qiladi, uning maqsadini o'rganadi va bola bilan uchrashishi kerak bo'lgan turli harakatlarni ustaga ega qiladi. O'yin bolalarning hayotini tashkil etish shakli sifatida bolaning psixologiyasi va uning shaxsiyati muhim ahamiyatga ega.

O'yin va o'yinchoq bir-biridan ajralmasdir. O'yinchoq hayotga o'yinni keltirib chiqarishi mumkin va o'yin ba'zan o'zimni talab qiladi yangi o'yinchoq. Va bu nafaqat do'konda sotib olingan, balki o'qituvchilar, ota-onalar yoki bolalar tomonidan ishlab chiqaruvchilar, ota-onalar yoki bolalar tomonidan qilingan o'yinchoqlar ham bo'lishi mumkin emas. O'yinchoqlar eng xilma-xil bo'lishi mumkin, ammo ularning barchasi ba'zi pedagogik va badiiy talablarga javob berishlari kerak.

Har bir asrda bola o'z mavzulari va manzillari uchun turli xil o'yinchoqlarga muhtoj: syujet (qo'g'irchoqlar, hayvonlarning ko'rinishi, mebel, idishlar); Texnik (transport, dizaynerlar, texnik birliklar); O'yinchoqlar - "Mehnat vositalari" (Sycvoochki, qichishish, bolg'a, vint, cho'tka, cho'tka, o'yinchoqlar kattalarning eng oddiy jihozlariga taqlid qilish); O'yinchoqlar - dam olish; Teatr, musiqiy, sport o'yinchoqlari barcha yoshdagi bolalar uchun. Katta o'yinchoqlar, masalan, skuterlar, bolalar avtomobillari, dizaynerlar, qurilish uchun eng katta o'zgarishlar, dizaynerlar gipografiyalarga qarshi kurashishga va kosmosga yo'nalishni o'rgatadi. Stolda o'tirish, bola kichik o'yinchoqlar bilan o'ynash uchun qulayroq, har tomondan ko'rinadi.

Boladagi o'yinlar uchun siz bolaning o'sadigan holatida va turish bilan eskirgan katta o'yinchoqlar kerak. Hovlidagi harakatlanuvchi o'yinlar katta o'yinchoqlarni talab qiladi, kichiklar mos kelmaydi.

O'yinchoqqa qo'yiladigan talablar. O'yinchoqlarni tanlash estetikning vazifalari bilan chambarchas bog'liq, shuningdek axloqiy tarbiya O'yin jamoasi istagi bilan, u barcha bolalar bilan birga barcha o'yinchoqlarni yaxshi ko'radigan bola. O'yinchoqlarni tanlash, bola jamoasi o'yinlariga bo'lgan istaklari bilan chambarchas bog'liq, unda u barcha o'yinchoqlarni boshqa bolalar bilan birgalikda ishlatadi. O'yinchoqlarni tanlab olishda, rivojlanishning yoshi shakllanishi kerak o'yin

faoliyati. Hamma bolalar jonli hayvonlar va qushlarni ko'rish imkoniyatiga ega emaslar. Ular bilan yordamchilar, o'yinchoqlar, televizorlar bilan tanishish. O'yinchoqlar selektsiyasida atrofdagi to'g'ri g'oyalarni shakllantirishga hissa qo'shgani juda muhimdir. O'yinchoqlar selektsiyasida atrofdagi tog'ri g'oyalarni shakllantirishga hissa qo'shgani juda muhimdir. Bolalarni har biri o'ziga xos fe'l-atvorga ega o'yinqaroq, tortinchoq, urushqoq, betkachopar. Ammo har birini bog'cha muhitida tog'ri tarbiyalashimiz kerak. Qurish-yasash mashg'ulotlarida mozaika, lego o'yinchoqlaridan unumli foydalanamiz. O'yinqaroq bolaning bunga toqati yetmaydi. Lekin qo'l motorikasi rivojlanishi uchun ularni ham bu o'yinga jalb etamiz. Nonushtaga qadar, kunduzgi sayrdan so'ng va uyga ketishdan oldin erkin o'yin vaqti hisoblangani uchun bolalarning o'yinchoqdan bimalol foydalanishga ruxsat beramiz. Har biri o'z funksional xususiyatiga ega. Nutq o'stiruvchi, didaktik, qurish-yasash, mozaika, aqliy rivojlantirishga moljallangan o'yinchoqlarsiz mashg'ulot o'tkaza olmaymiz. Har bir guruhda o'yinchoqlarni asrab-avaylash, ularni sindirmaslik, bukmaslik, ustiga o'tirmaslik kerakligini bolaga uqtiramiz. O'yinchoq - bog'chaning umumiy mulki, undan barcha bolajonlar foydalanishi mumkinligini bola tushunib yetsa, u kelajakda o'z buyumini qadrlashga o'rganadi.

Xuloca o'rnida shuni ta'kidlash joizki, o'yinchoqlar bolaning pedagogik va psixologik rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Shuning uchun biz kattalar o'yinchoqlarni bola yoshi va individual xususiyatlariga mos ravishda to'g'ri tanlay olishimiz va o'z vaqtida taqdim eta olishimiz muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Мухамедрахимов Р.Ж. Формы взаимодействия матери и младенца // Вопросы психологии. - №6. - 1994. - С. 16
2. Смирнова Е.О., Рошка Г.Н. Роль общения со взрослыми в развитии предметно - манипулятивной деятельности ребенка на 1 году жизни // Вопросы психологии. - 1987. - №3. - С. 57.
3. Мухина В.С. Игрушка как средство психического развития ребенка // Вопросы психологии. - 1988. - №2. - С. 123.
4. Сергиенко Е.А., Дозорцева А.В. Соотношение восприятия и действия в младенческом возрасте // Психологический журнал. - 2000. - №5. - С. 23.
5. Ляксо Е.Е., Челибанова О.В., Галунов В.И. Акустические характеристики материнской речи, адресованной младенцам второго полугодия жизни // Психологический журнал. - 2003. - №5. - С. 58.
6. Esonova Maloxatxon Akilovna МАКТАБГАЧА PEDAGOGIKA. O'quv qo'llanma. Toshkent, 2022.
7. Abdullayev A. Jismoniy tarbiya vositalari. O'quv qo'llanma. Fargona.

8. Abdumalikov R., Yunusev T.T. va boshsalar. “O‘zbekistonda jismoniy tarbiya hamda ta’limining rivojlanishi”, metodik tavsiyanoma. T., O‘zDJTI, 1992.
9. Мухамедрахимов Р.Ж. Формы взаимодействия матери и младенца // Вопросы психологии. - №6. - 1994. - С. 16
10. Смирнова Е.О., Рошка Г.Н. Роль общения со взрослыми в развитии предметно - манипулятивной деятельности ребенка на 1 году жизни // Вопросы психологии. - 1987. - №3. - С. 57.
11. Мухина В.С. Игрушка как средство психического развития ребенка // Вопросы психологии. - 1988. - №2. - С. 123.
12. Сергиенко Е.А., Дозорцева А.В. Соотношение восприятия и действия в младенческом возрасте // Психологический журнал. - 2000. - №5. - С. 23.
13. Ляксо Е.Е., Челибанова О.В., Галунов В.И. Акустические характеристики материнской речи, адресованной младенцам второго полугодия жизни // Психологический журнал. - 2003. - №5. - С. 58.